

Kas ir MEDIĀCIJA un kāpēc to izvēlēties?

MEDIĀCIJA ir brīvprātīgas sadarbības process, kurā puses cenšas panākt **savstarpēji pieņemamu vienošanos** savu domstarpību atrisināšanai ar **mediatora starpniecību**.

MEDIĀCIJAS UZSĀKŠANA

Mediāciju uzsāk, noslēdzot **rakstveida līgumu ar mediatoru**. **Samaksa** par mediatora pakalpojumiem tiek noteikta, vienojoties ar mediatoru.

Mediācijā panāktu **vienošanos puses izpilda labprātīgi** un savstarpēji saskaņotā termiņā, ja tāds ir paredzēts.

MEDIĀCIJAS DALĪBNIEKI

Mediācijas procesā piedalās:

* **Puses** — personas, kuras vēlas savas domstarpības risināt, izmantojot mediāciju.

* **Mediators** — pušu brīvi izraudzīta fiziskā persona, kura ir piekritusi vadīt mediāciju. Mediators neveic kontrolējošo funkciju ne mediācijas laikā, ne pēc tās.

Mediācijā var piedalīties arī citi dalībnieki, par kuru dalību mediācijā puses ir vienojušās, piemēram, advokāti, tuvinieki, eksperti, atbalsta personas, u.c.

MEDIATORS ir pušu brīvi izraudzīta fiziskā persona, kura ir piekritusi vadīt mediāciju. Mediatoram piemīt speciālas zināšanas par konfliktu risināšanu.

Mediators netiesā un nevērtē, nedod padomus un nepiedāvā risinājumus.

Sertificēts mediators ir normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā apguvis mediāciju un saņēmis sertifikātu, kas dod tiesības tikt iekļautam sertificētu mediatoru sarakstā.

Sertificētu mediatoru saraksts ir pieejams:

tiesas kancelejā
www.tm.gov.lv
www.tiesas.lv
www.mediacija.lv

TIESA vai MEDIĀCIJA?

TIESA:

Puses sacenšas
Atklāts process
Lēmumus pieņem tiesnesis
Puses tiesnesi nevar izvēlēties
Process var ilgt vairākus gadus
Procesu reglamentē Civilprocesa likums
Spriedums konfliktu bieži neatrisina
Var piemērot tikai to, ko ļauj attiecīgā tiesību norma

MEDIĀCIJA:

Puses sadarbojas
Process ir konfidenciāls
Lēmumus pieņem puses pašas
Puses var izvēlēties mediatoru
Vienošānās var tikt sasniegta dažās stundās
Nepiespiesta, brīva un radoša gaisotne
Tiek pārrunāti visi konflikta atrisināšanai svarīgiem jautājumi
Ļauj brīvi izvēlēties risinājumus, kas pieņemami pusēm

Izmantojot mediāciju, **iespējams risināt dažādus civiltiesiskus strīdus, piemēram:**

- * Ģimenes
- * Darba
- * Mantojuma
- * Saistību
- * Komerctrīdi
- * Īres un nomas
- * Vides
- * Īpašuma

Mediāciju var izmantot arī **administratīvo un krimināltiesisko** strīdu risināšanā.

MEDIĀCIJAS PRINCIPI:

1. BRĪVPRĀTĪBA

Pusēm ir tiesības brīvi lemt par piedalīšanos mediācijā, mediācijas uzsākšanu, mediatora izvēli, mediācijas norisi mediatora noteiktajās robežās, mediācijas pārtraukšanu un izbeigšanu ar vienošanos vai bez tās.

2. KONFIDENCIALITĀTE

Informācija, kas iegūta mediācijā vai ir ar to saistīta, ir konfidenciāla. Mediators pusei neizpauž otras puses sniegto informāciju, ja otra puse tam nav piekritusi. Mediatoru un mediācijas dalībniekus aizliegts nopratināt kā lieciniekus par faktiem, kas viņiem kļuvuši zināmi mediācijā.

3. VIENLĪDZĪBA UN SADARBĪBA

Pusēm mediācijā ir vienādas iespējas un tiesības. Puses pieņem lēmumus sadarbojoties.

4. NEITRALITĀTE UN OBJEKTIVITĀTE

Mediatora attieksme pret pusēm ir neitrāla, lai puses pašas var panākt savstarpēji pieņemamu vienošanos. Mediators nav personiski ieinteresēts mediācijas rezultātā.

ŠĶIET, KA JŪS RUNĀJAT DAŽĀDĀS VALODĀS?

Ja katra saruna beidzas ar strīdu vai, vēl ļaunāk, ja Jūs vairs nerunājat viens ar otru, turpinot glabāt sevi aizvainojumu, vilšanos par pagātņi un nedrošību par nākotni, Jums ir vajadzīgs cits risinājums. Tāds risinājums, kas ļautu saglabāt pašcieņu, atjaunot komunikāciju un ievērot visu iesaistīto intereses!

IETAUPI!

Ja tiesvedības izbeigšanas pamats ir izlīguma apstiprināšana vai prasītāja atteikšanās no prasības, jo **ir panākta mediācijas vienošanās**, kuru apstiprina mediatora izsniegts rakstveida apliecinājums par mediācijas rezultātu, — **tiek atmaksāta summa 50 % apmērā no iemaksātās valsts nodevas.**

Valsts nodevu atmaksā ar noteikumu, ka pieteikums par tās atmaksāšanu iesniegts tiesā **gada laikā** no valsts nodevas iemaksas valsts budžetā.

MEDIĀCIJAS REZULTĀTS

Sekmīgas mediācijas rezultāts ir **vienošanās**, ar kuru puses atrisina savas domstarpības un kuru var noformēt kā atsevišķu rakstveida dokumentu.

Ar panākto vienošanos puses var:

- * Noslēgt izlīgumu, kas atbilst Civilprocesa likuma normām, iesniegt to tiesai un lūgt to apstiprināt.
- * Atteikties no prasības.
- * Atzīt prasību pilnīgi vai daļēji.

Ja mediācija beidzas bez vienošanās, prasību **tālāk skata tiesā.**

Pēc mediācijas izbeigšanas pusēm ir tiesības to atsākt sakarā ar tām pašām domstarpībām.

MEDIĀCIJAS IETEKME UZ PRASĪBAS CELŠANAS TERMIŅU

Normatīvajos aktos noteikta prasības celšanas termiņa tecējums **tiek apturēts** brīdī, kad izteikts mediācijas priekšlikums.

Mediācijas priekšlikumu var izteikt, kamēr lietas **izskatīšana pēc būtības** nav pabeigta.

Ja puses piekrīt mediācijas izmantošanai, tiesnesis, pieņemot lēmumu par mediācijas izmantošanu, **nosaka termiņu** mediācijas izmantošanai **līdz 6 mēnešiem.**

Pusēm ir pienākums iesniegt tiesā pierādījumus (vienošanos vai mediatora apliecinājumu) par mediācijas rezultātu ne vēlāk kā **7 dienas** pēc mediācijas izbeigšanas.

Uzzini vairāk!

Uzzināt vairāk par mediāciju Latvijā var, ieskatoties **www.mediacija.lv** un iepazīstoties ar **Mediācijas likumu!**